

Farmářský deník

Manuál k deníku praxe

Deník praxe je nezbytnou součástí praktického vzdělávání na Farmářské škole.

Z minimálně dvouletých zápisků pečlivě vedeného deníku vznikne dokument, který bude praktikantovi k užítku i v jeho pozdějším profesním životě. Deník se může ideálně stát takovou osobní příručkou, která vydává svědectví o cestě praktikanta za povoláním farmáře a uchovává plnost nově nabývaných poznatků a zkušeností.

Deník je sestaven schematicky a skrze své jednotlivé části (denní zápisky, týdenní pracovní plán, rutinní zpráva, zpráva o praxi aj.) nabádá praktikanta, aby si všímal struktury daného statku, účelu prováděné práce či zvláštností krajiny, klimatu a ročního koloběhu. Deník tak přiměje praktikanta zabývat se a zaznamenávat si i věci, které neprovádí přímo, ale které je nutné si osvojit pro úspěšné absolvování závěrečných zkoušek na konci třetího ročníku.

Struktura deníku ovšem do jisté míry záleží i na praktikantovi samotném. Podle potřeby může deník doplňovat o další strany, poznámky, fotky, kresby, zajímavé články a osobní výpovědi. Fantazii a kreativitě se meze nekladou. Deník slouží především praktikantovi a může být v budoucnu zdrojem cenných informací a osobních vzpomínek.

Farmářský deník vedený alespoň dva roky je předpokladem k připuštění k závěrečným zkouškám.

Deník praxe slouží i jako podklad pro rozhovor se vzdělavatelem - farmářem a pomáhá určit následující směr vývoje praktikanta.

Praktikant/ka

Osobní informace:

Příjmení: Jméno:

Datum a místo narození:

Praxe na farmě:	1. Farma od:	do:
Název farmy	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Jméno vzdělavatele	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ulice, čp.	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Město, PSČ	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Telefon	<input type="text"/>	<input type="text"/>
E-mail	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Praxe na farmě:

2. Farma od:

do:

Název farmy	
Jméno vzdělavatele	
Ulice, čp.	
Město, PSČ	
Telefon	
E-mail	

Krátký popis farmy

Krátký popis si praktikant vyhotovuje vždy hned po příchodu na farmu, aby získal první orientaci.

Ročník		
Farma		
Místo/Adresa		
Celková výměra (ha)		
Orná půda (ha)		
Louky, pastviny (ha)		
Zelinářství (ha)		
Les (ha)		
Jiné plochy		
Pěstování rostlin	ha	ha
obilniny		
zelenina		
brambory		
krmné směsi		
Chov zvířat	počet	počet
mléčný skot		

jalovice (zástav)		
prasnice + kanci		
masná prasata		
nosné slepice		
ovce		

Popis farmy – 1. farma

Vzdělavatel / farmář:

Název

Ročník vzdělávání

Farma:

Adresa

Vedoucí farmy

Poloha:

v centru, na okraji, na samotě

Půda:

Půdní druh

Půdní typ

Bonifikace

Topografie:

Nadmořská výška

Klimatické podmínky:

Teplota (roční průměr)

Srážky (roční úhrn)

Plocha farmy:

	ha
Orná půda	
Louky, pastviny	
Plocha na zeleninu	
Skleník	
Les	
Zastavěná plocha	

Rozložení pozemků:

(pozemek je arondovaný, pozemky jsou rozptýleny)

Osevní postup:

Hlavní plodina	Mezplodina, zpracování půdy, hnojivo

Pracovní síla:

	Počet
Vedoucí farmy	
Plný pracovní úvazek	
Částečný pracovní úvazek	
Praktikanti	
Sezónní pracovníci	

Chov hospodářských zvířat:

Zvíře	Počet
Mléčné krávy	
Masné krávy	
Telata do 1/2 roku	
Jalovice, býčci 1/2 až 1 rok	
Jalovice, býčci 1 až 2 roky	
Jalovice, býčci 2 roky	
Plemenný býk	
Kanci / prasnice	
Selata do 25 kg	
Masná prasata od 25 do 60 kg	
Masná prasata od 60 kg do 130 kg	
Nosné slepice	
Masné slepice	
Krůty / husy / kachny	
Masné ovce / mléčné ovce	
Kozy	
Jehňata / kůzlata	
Koně	

Použití hnojiv:

Druh hnojiva	Celkové množství /rok	Použito pro

Zelinářství (+ skleníky):

Hlavní plodiny	plocha (ha/m ²)	Počet výsadeb

Mechanizace:

Stroj a použití (tovární výrobek + rok výroby)	Používáno pro

Budovy a stavby:

Název	Typ	Použití

Způsob prodeje:

Způsob	V jakých intervalech

Zvláštnosti:

Popis farmy – 2. farma

Vzdělavatel / farmář:

Název

Ročník vzdělávání

Farma:

Adresa

Vedoucí farmy

Poloha:

v centru, na okraji, na samotě

Půda:

Půdní druh

Půdní typ

Bonifikace

Topografie:

Nadmořská výška

Klimatické podmínky:

Teplota (roční průměr)

Srážky (roční úhrn)

Plocha farmy:

ha

Orná půda

Louky, pastviny

Plocha na zeleninu

Skleník

Les

Zastavěná plocha

Rozložení pozemků:

(pozemek je arondovaný, pozemky jsou rozptýleny)

Osevní postup:

Hlavní plodina	Meziplodina, zpracování půdy, hnojivo

Pracovní síla:

	Počet
Vedoucí farmy	
Plný pracovní úvazek	
Částečný pracovní úvazek	
Praktikanti	
Sezónní pracovníci	

Chov hospodářských zvířat:

Zvíře	Počet
Mléčné krávy	
Masné krávy	
Telata do 1/2 roku	
Jalovice, býčci 1/2 až 1 rok	
Jalovice, býčci 1 až 2 roky	

Jalovice, býčci 2 roky	
Plemenný býk	
Kanci / prasnice	
Selata do 25 kg	
Masná prasata od 25 do 60 kg	
Masná prasata od 60 kg do 130 kg	
Nosné slepice	
Masné slepice	
Krůty / husy / kachny	
Masné ovce / mléčné ovce	
Kozy	
Jehňata / kůzlata	
Koně	

Použití hnojiv:

Druh hnojiva	Celkové množství /rok	Použito pro

Zelinářství (+ skleníků):

Hlavní plodiny	plocha (ha/m ²)	Počet výsadeb

Mechanizace:

Stroj a použití (tovární výrobek + rok výroby)	Používáno pro

Budovy a stavby:

Název	Typ	Použití

Způsob prodeje:

Způsob	V jakých intervalech

Zvláštnosti:

Popis farmy – 3. farma

Vzdělavatel / farmář:

Název	
Ročník vzdělávání	

Farma:

Adresa	
Vedoucí farmy	

Poloha:

v centru, na okraji, na samotě	
--------------------------------	--

Půda:

Půdní druh	
Půdní typ	
Bonifikace	

Topografie:

Nadmořská výška	
-----------------	--

Klimatické podmínky:

Teplota (roční průměr)	
Srážky (roční úhrn)	

Plocha farmy:

	ha
Orná půda	
Louky, pastviny	
Plocha na zeleninu	
Skleník	
Les	
Zastavěná plocha	

Rozložení pozemků:

(pozemek je arondovaný, pozemky jsou rozptýleny)	
--	--

Osevní postup:

Hlavní plodina	Meziplodina, zpracování půdy, hnojivo

Pracovní síla:

	Počet
Vedoucí farmy	
Plný pracovní úvazek	
Částečný pracovní úvazek	
Praktikanti	
Sezónní pracovníci	

Chov hospodářských zvířat:

Zvíře	Počet
Mléčné krávy	
Masné krávy	
Telata do 1/2 roku	
Jalovice, býčci 1/2 až 1 rok	
Jalovice, býčci 1 až 2 roky	

Jalovice, býčci 2 roky	
Plemenný býk	
Kanci / prasnice	
Selata do 25 kg	
Masná prasata od 25 do 60 kg	
Masná prasata od 60 kg do 130 kg	
Nosné slepice	
Masné slepice	
Krůty / husy / kachny	
Masné ovce / mléčné ovce	
Kozy	
Jehňata / kůzlata	
Koně	

Použití hnojiv:

Druh hnojiva	Celkové množství /rok	Použito pro

Zelinářství (+ skleníků):

Hlavní plodiny	plocha (ha/m ²)	Počet výsadeb

Mechanizace:

Stroj a použití (tovární výrobek + rok výroby)	Používáno pro

Budovy a stavby:

Název	Typ	Použití

Způsob prodeje:

Způsob	V jakých intervalech

Zvláštnosti:

Denní zápisky

Denní zápisky by měly poskytovat úplný přehled o vykonané práci během prvních dvou let praxe. Proto je třeba zaznamenávat veškeré důležité práce a události během dne.

Zápisky by měly obsahovat zejména tyto údaje:

- **datum, den v týdnu, pozorování počasí**
- **provedené práce (popřípadě i jinými spolupracovníky)**
- stroje, se kterými praktikant pracoval (údaje o výkonu)
- pracovní vyčerpání (doba, užitek)
- použitá sadba (kulturní plodina, odrůda, výsevní množství)
- použitá hnojiva (druh, obsah živin, množství)
- použití přípravků na ochranu rostlin (označení, dávka, množství)
- krmení (druh, skladba, množství)
- pozorování chování zvířat
- pozorování na poli (popis současného stavu)
- alternativy k provedené práci a jejich důsledky (mohl jsem něco udělat jinak)
- speciální události na statku
- sociální interakce
- nové poznatky

Pozorování počasí praktikant provádí během po celou dobu prvních dvou let vzdělání na Farmářské škole. Zaznamenává zejména každodenní minimální a maximální teplotu, sílu a směr větru, oblačnost, srážky, tlak apod. Pro tato pozorování je vhodné sestavit si jednoduchou tabulku a údaje každý den doplňovat. Kromě toho může být tabulka doplněna o aktuální fáze měsíce a planetární konstelace

Tipy k prohloubení denních zápisů:

1. ročník:

Každodenní záznamy o vykonaných činnostech lze po základní otázce „Co jsem dělal(a)?“ rozšířit o „Jak jsem to vykonával(a)? Proč jsem to dělal(a) přesně takto? Jak dlouho to trvalo?“ apod.

2. ročník:

Dále by měly být zápisky o vlastní důležité práci doplněny i o záznam práce ostatních zaměstnanců. Jde při tom o shromažďování podstatných údajů, které mohou poukázat na souvislosti s daným ročním cyklem, pozorováním počasí atd. Praktikant by měl zároveň neustále zaznamenávat plánovanou a skutečně provedenou práci. Je rovněž doporučeno prováděnou práci správně odůvodnit (např. pomocí odborné literatury) a snažit se rozumět jejímu významu.

- Na každém statku je celá řada činností, které se cyklicky opakují (práce ve stájích, dojení, sklizeň atd.). Ve specializovaných podnicích se některé práce během roku opakují i několikrát. V těchto případech si doporučujeme sestavit tzv. rutinní zprávu, na kterou se v jednotlivých dnech praktikant odkáže. To zapisování významně zjednoduší a zrychlí. Zmíněna může být vždy jen nějaká zvláštnost, která rámec rutinní správy přesahuje. Jak sestavit rutinní zprávu najdete níže.
- Denní zápisky by měly být prováděny skutečně každý den, klidně heslovitě tak, aby nezabraly více než 5 – 10 minut. Zápisky ze seminářů nebo interních provozních školení jsou příkládány.
- V době dovolené nebo nemoci zápis nemusí být veden, je ale třeba poznačit z jakého důvodu zápis chybí.
- Forma vedení záznamů je ponechána na praktikantovi, ručně psaný text musí být ovšem čitelný.
- Deník je pravidelně, minimálně však 1x měsíc, předkládán vzdělavateli ke kontrole správnosti faktických údajů, případné korekci a podpisu.

Týdenní pracovní plán

Ve druhém ročníku by měl praktikant rozumět chodu farmy natolik, že je schopen předvídat práce následujícího týdne a minimálně dvakrát za rok zhotovit jejich plán, tedy **týdenní pracovní plán**. Zde si praktikant cvičí, jak dalece je schopen samostatně rozhodnout, která činnost na farmě musí být momentálně vykonána a co je dobré odložit. Aby vše probíhalo hladce, musí si jisté věci předem připravit a práci smysluplně rozdělit celému pracovnímu týmu. Poté praktikant svůj týdenní plán zkonzultuje se zodpovědným farmářem.

Je ale přesto docela možné, že z nejrůznějších důvodů zamýšlené plány nelze realizovat vůbec anebo jen částečně. Toto vše musí praktikant zvážit a učit se na vzniklé změny reagovat.

Po skončení plánovacího období musí být v části „**Realizace a kontrola**“ uvedeno, které práce nemohly být provedeny zamýšleným způsobem a jaké byly důvody. Musí být také popsáno, které práce byly případně provedeny navíc. Závěrem je třeba vyvodit závěry pro budoucí plánování.

Tipy k vytvoření rutinní zprávy

Na každém statku se praktikant setká s mnoha cyklicky se opakujícími činnostmi (krmení, dojení, výroba sýru ...).

V těchto případech je vhodné sestavit **rutinní zprávu**, která podrobně danou činnost popíše. Na tuto rutinní zprávu se praktikant v rámci svých Každodenních záznamů pokaždé pouze odkáže.

Podle rutinní zprávy by mělo být možné danou činnost provádět jako podle návodu. Vzdělavatel rutinní zprávu praktikantovi zkontroluje a podepíše.

Během prvních dvou let vzdělávání na Farmářské škole praktikant sestaví minimálně šest různých rutinních zpráv!

Návrhy témat rutinní zprávy

Pěstování polních plodin:

- uskladnění a čištění obilovin
- údržba traktorů a strojů (výměna oleje, výměna olejového filtru, mazání, vzduchový filtr, palivový filtr, tlak vzduchu atd.)
- příprava secího stroje na výsev (stanovit množství výsevu)
- práce s biodynamickými preparáty
- pletí pomocí plecího stroje
- příprava kompostu
- sklizeň sena/siláže
- nastavení stroje na zpracování půdy (pluh, kultivátor)
- rozmetání hnoje
- ...

Chov hospodářských zvířat:

- dojení
- kydání stájí
- krmení
- ...

Zelinářství:

- příprava záhonů
- zavlažování
- výsevy
- pletí
- sklizení
- mulčování
- práce ve skleníku
- ...

Dílna:

- práce s vrtačkou/ pilou
- sváření
- výměna pneumatik u traktoru
- ...

Poznámky ke zprávě z praxe

Zpráva z praxe vypovídá o konkrétní praktické zkušenosti v některé z hlavních oblastí dané farmy, kterou praktikant během svého vzdělávání učiní. Ide tedy převážně o zkušenosti v chovu hospodářských zvířat, pěstování rostlin a zelinářství (viz níže). Zpráva z praxe obsahuje osobní zkušenost a názor praktikanta, ale zároveň funguje jako podrobný návod k dané činnosti, přičemž by mělo být patrné, že praktikant popisované aktivitě porozuměl, dokáže ji vysvětlit a v kontextu odůvodnit.

Dále by mělo být zřejmé, že praktikant dovede činnost **logicky naplánovat, správně provést a kontrolovat její průběh**. To dokazuje jeho schopnost nacházet řešení a adaptovat se na reálné podmínky provozu. Vzhledem k tomu, že jednotlivé činnosti na farmě bývají vázané na určité období, je nutné zamýšlenou činnost k dokumentaci včas konzultovat se vzdělavatelem- farmářem.

Během prvních dvou let vzdělávání praktikant sestaví minimálně šest zpráv z praxe, přičemž zprávy mapují různé činnosti a alespoň dvě se zabývají podrobným popisem průběhu pěstování vybrané kulturní plodiny. Předlohu pro tuto zprávu naleznete níže.

Zprávy z praxe slouží rovněž jako příprava na závěrečnou zkoušku.

Návrhy témat pro zprávu z praxe

Pěstování rostlin / zeleniny/ ovoce aj.

- půdní druhy na farmě a na nich aplikovaný způsob hospodaření
- zpracování půdy (předset'ová příprava půdy, zapravení posklizňových zbytků)
- meziplodiny
- uskladnění a použití statkových hnojiv (hnůj, močůvka, kejda, kompost,...)
- zelené hnojení
- Úprava o ošetření hnoje a kompostu
- výsev obilovin (pšenice, oves, pohanka)
- regulace plevelu v obilovinách
- sklizeň obilovin
- sušení, uskladnění, čištění a další zpracování obilovin
- sadba (brambory, mrkev, dýně,...)
- regulace plevelu v zelenině
- sklizeň a skladování zeleniny
- prodej

Lukařství / pastvinářství

- péče o trvalé travní porosty a pastviny
- senoseč
- výroba siláže
- pastevní management
- založení louky / dosev
- jetelotrávy (jejich význam)
- výroba krmiv

Chov hospodářských zvířat

- chov a krmení telat
- výpočet krmné dávky (mléčný skot, masný skot,...)
- letní a zimní krmení (mléčný skot, ovce, kozy,...)
- výroba šrotů a krmných směsí
- chov a krmení jalovic
- chov a krmení prasat
- dojení a zpracování mléka
- popis pracovního dne ve stáji (mléčný skot, prasata)
- odchov a krmení selat do odstavu
- zpracování a prodej masa (masný skot,...)
- chov a krmení dalších hospodářských zvířat

Další témata:

- biodynamické preparáty (výroba, aplikace, skladování)
- prodej farmářských výrobků (způsob)
- dílna
- traktor a mechanizace (péče, opravy)

Poznámky k vedení herbáře

Součástí deníku praxe je i **herbář**, v němž se po dvou letech nachází minimálně 30 rostlin včetně těch preparátových. Každá rostlina v herbáři je vylišovaná a pečlivě nalepená. Variantou je vlastnoruční kresba, přičemž musí být rozpoznatelné všechny důležité znaky rostliny.

V popisu rostliny je uvedeno:

- Český a latinský název
- Čeled'
- Datum a místo nálezů (louka, pastvina, pole, les,...)

Lze připojit podrobnější pozorování či nákresy, které přispívají k bližšímu porozumění rostliny.

- Místo nálezů (půdní druh / typ, stín, slunečně exponované místo, vlhké nebo suché naleziště)
- Popis charakteristických znaků rostliny (květ, forma listů, plody, jednoletá / víceletá,...)
- Využití (léčivé účinky, jedlost, čaj,...)